

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**Міжнародна науково-практична конференція
«Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації»**

23-24 квітня 2026 року

Біла Церква
2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.

Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Відповідальна за випуск – Бровко Н.І., д-р. юрид. наук.

Виклики та перспективи сучасної науки: теорія, практика, інновації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 23-24 квітня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 286 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

Вітальне слово учасникам конференції:

Шуст О.А. ректор Білоцерківського національного аграрного університету, д-р екон. наук, професор

Ковальчук І.В., декан соціально-гуманітарного факультету Білоцерківського національного аграрного університету, кандидат юридичних наук, доцент

ПУБЛІЧНІ ПЛАТФОРМИ ЗАКУПІВЕЛЬ ЯК ПРОЗОРИЙ МЕХАНІЗМ БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ В ЗЕМЕЛЬНО-ПРАВОВІЙ СФЕРІ

Настіна О.І.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет,

м. Біла Церква, Україна

Анотація. Корупція у сфері земельних правовідносин є однією з ключових проблем, що перешкоджає ефективному та справедливому розподілу земельних ресурсів. Одним із дієвих механізмів протидії корупційним схемам є запровадження відкритих і прозорих електронних інструментів, зокрема земельних аукціонів та публічних платформ закупівель. Такі цифрові рішення забезпечують відкритість процедур, підзвітність органів влади та мінімізацію впливу людського фактору на прийняття рішень.

Ключові слова: земельні аукціони, публічні закупівлі, корупція, прозорість, електронні платформи

Публічні електронні платформи закупівель виступають важливим інституційним інструментом забезпечення прозорості у сфері управління публічними ресурсами, у тому числі земельними. Відкритість даних щодо планування, проведення та результатів закупівель і аукціонів створює умови для ефективного громадського контролю, аналітики та запобігання корупційним зловживанням. Використання таких платформ сприяє стандартизації процедур, розвитку добросовісної конкуренції та формуванню довіри до державних інституцій. Таким чином, поєднання механізмів електронних земельних аукціонів і публічних платформ закупівель створює комплексну систему прозорого управління земельними ресурсами, що сприяє зменшенню корупційних ризиків та підвищенню ефективності використання земельного фонду.

Корупція у сфері земельних правовідносин є системною проблемою, яка негативно впливає на ефективність використання земельних ресурсів, знижує

рівень довіри до органів державної влади та місцевого самоврядування і створює передумови для нерівного доступу до землі. У цьому контексті особливого значення набуває впровадження цифрових інструментів, спрямованих на забезпечення прозорості та підзвітності процесів розпорядження земельними ресурсами. Суттєвим кроком у цьому напрямку стало ухвалення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо продажу земельних ділянок та набуття права користування ними через електронні аукціони» [1]. Відповідно до положень цього Закону, органи державної влади та місцевого самоврядування зобов'язані здійснювати реалізацію земельних ділянок та прав на них виключно через відкриті електронні торги у відповідних електронних системах.

Законодавче регулювання передбачає обов'язковість проведення електронних аукціонів, відкритий доступ до інформації про об'єкти торгів (характеристики, стартову ціну, умови участі), а також автоматизований механізм визначення переможця. Проведення аукціонів у режимі реального часу забезпечує рівні умови для всіх учасників і унеможливорює маніпуляції результатами. Крім того, результати торгів фіксуються у відкритих реєстрах, що створює передумови для ефективного громадського контролю.

Важливу роль у забезпеченні прозорості відіграють публічні електронні платформи закупівель, які функціонують як інституційний механізм підзвітності у сфері управління публічними ресурсами. Використання таких платформ сприяє стандартизації процедур, мінімізації дискреційних повноважень замовників та зниженню ризиків зловживань, пов'язаних із людським фактором. Відкритість даних щодо планування, проведення та результатів закупівель створює можливості для незалежного моніторингу, аналітики та участі громадянського суспільства у контролі за діяльністю органів влади. Запровадження електронних систем, зокрема Prozorro.Продажі [2], дозволило досягти низки позитивних результатів. Насамперед, йдеться про суттєве зменшення корупційних ризиків завдяки унеможливленню

неформального впливу на результати торгів. Крім того, забезпечується підвищення надходжень до державного та місцевих бюджетів через зростання конкуренції та підвищення кінцевої вартості земельних ділянок. Важливим аспектом є також забезпечення рівного доступу до участі в торгах для всіх зацікавлених суб'єктів, що сприяє розвитку конкурентного середовища.

Разом із тим, функціонування електронних земельних аукціонів супроводжується низкою викликів. Зокрема, мають місце випадки уникнення органами місцевого самоврядування проведення аукціонів або спроби передачі земельних ділянок поза конкурентними процедурами. Також фіксуються випадки заниження стартової вартості земельних ділянок, що може свідчити про наявність корупційних ризиків. Додатковими обмеженнями виступають технічні проблеми та недостатній рівень цифрової грамотності окремих учасників.

З метою підвищення ефективності функціонування електронних аукціонів доцільним є вжиття комплексу заходів. Зокрема, потребує вдосконалення нормативно-правова база шляхом посилення відповідальності за порушення процедур проведення торгів.

Важливим є впровадження автоматизованих механізмів оцінки вартості земельних ділянок для запобігання їх заниженню. Не менш актуальним є підвищення рівня цифрової грамотності громадян і представників бізнесу шляхом проведення навчальних заходів.

Таким чином, електронні земельні аукціони у поєднанні з публічними платформами закупівель формують комплексний механізм забезпечення прозорості у сфері земельних відносин. Їх розвиток і вдосконалення сприяють зниженню корупційних ризиків, підвищенню ефективності використання земельних ресурсів та зміцненню довіри до державних інституцій.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо продажу земельних ділянок та набуття права користування ними через електронні аукціони» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1444-20#Text>

2. Державні закупівлі на електронному майданчику E-tender.UA / Електронний ресурс. Режим доступу: https://e-tender.ua/prozoro?gad_source=1&gclid=CjwKCAiA2JG9BhAuEiwAH_zf3qw_kY9iWA48OgL5X1EIIq2HGJ1_KLG5ST-TtSJyY38wA5-U01WM7hoC_wcQAvD_BwE

УДК 343.352:339.543(477)

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ ПІД ЧАС МИТНОГО КОНТРОЛЮ ТА ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ШЛЯХИ МІНІМІЗАЦІЇ

Сімакова С. І.,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри публічно-правових дисциплін

Білоцерківський національний аграрний університет

м. Біла Церква, Україна

Анотація. У роботі висвітлено специфіку проявів корупції у сфері митного контролю в Україні під час воєнного стану. Окреслено ключові схеми зловживань та фактори, що сприяють їх поширенню в період навантаження на митну систему. Проаналізовано вплив корупційних практик на фінансову стабільність і безпекову складову держави. Запропоновано напрями вдосконалення антикорупційних механізмів у митній сфері.

Ключові слова: митний контроль, корупційні ризики, декларування товарів, воєнний стан, економічна безпека, державні фінанси, прозорість.

У сучасних умовах воєнного стану митна система України функціонує в режимі підвищеної відповідальності, оскільки саме через неї проходять ключові матеріальні потоки, необхідні для підтримання обороноздатності та